

II.
A MAGYAR ÁLLANDÓ ÉRTEKEZLET
DOKUMENTUMAI

1.

A Magyar-Magyar Csúcstalálkozó Közös Nyilatkozata

A Miniszterelnöki Hivatal és a Határon Túli Magyarok Hivatala szervezésében Budapesten, „A Magyarország és a határon túli magyarság” című rendezvény keretében 1996. július 4–5-én találkoztak a határon túli magyar közösségek érdekképviselői szervezetei, a magyar kormány, valamint a magyarországi parlamenti pártok képviselői. A konferencián megvitatták Magyarország és a határon túli magyar közösségek kapcsolatának politikai-stratégiai kérdéseit, megfogalmazva közös álláspontjukat.

A résztvevők

- a világ magyarságának nemzeti összetartozásából kiindulva,
- szem előtt tartva Magyarország és a határon túli magyar közösségek együttes érdekeit, azaz a magyar nemzet érdekeit,
- a határon túli magyar közösségek helyzetének minden érintett fél számára megnyugtató, tartós rendezésére törekedve,
- a Magyarország és a vele szomszédos államok közötti jó viszony előmozdításának és kialakításának szándékával,
- a térség biztonsága és stabilitása növelésének érdekében,
- Magyarország és a térség országainak euroatlanti integrációs folyamata elősegítésének szándékával

jelen nyilatkozatban megerősítik a következőket:

1. A határon túli magyar közösségek iránti felelősség elvének, amelyet a Magyar Köztársaság alkotmánya rögzít, maradéktalanul érvényesülnie kell a Magyarország és a szomszédos országokban élő magyar közösségek közötti viszony alakításában.
2. A kétoldalú államközi kapcsolatokban a nemzet érdekeinek hatékonyabb érvényesítéséhez szükséges a magyarországi politikai pártok, a magyar kormány, illetve a határon túli magyar közösségek politikai szervezetei közötti minél teljesebb politikai egyetértés kialakítása.
3. Megerősítik, hogy a határon túli magyarok identitása megőrzésének, közösségként való fennmaradásának és fejlődésének, valamint a szülőföldön való megmaradásának alapvető kérdése az önkormányzat, az autonómia létrehozása, összhangban a működő európai gyakorlattal és a nemzetközi normák szellemiségével. Összehangolt támogatásban részesítik a határon túli magyar közösségek ennek megfelelő autonómiatörekvéseit, mint helyzetük alkotmányos egyenjogúságon alapuló rendezésének eszközét. A magyar kormány ezzel kapcsolatos nemzetközi fellépésén túlmenően kiemelt jelentőséget tulajdonítanak a nemzetközi pártközi fórumokon és a nem kormányzati szervezetekben végzett ilyen jellegű munkának.

4. Egyetértenek azzal, hogy Magyarország és a magyar nemzet jövője szempontjából meghatározó fontosságú az euroatlanti integrációs szervezetekhez való mielőbbi csatlakozás. Ez a Kárpát-medence különböző országaiban élő valamennyi magyar érdeke, a magyarság egymásra találásának esélye. Megerősítik annak szükségességét, hogy a Magyar Köztársaság külpolitikájában az euroatlanti integrációs célok mellett egyidejűleg és azonos súllyal legyen képviselve a szomszédsági kapcsolatok fejlesztése. Ezen külpolitikai törekvések nem szoríthatják háttérbe a határon túli magyar nemzeti közösségek alapvető érdekeit.

5. Támogatják mindazon Magyarországgal szomszédos államoknak, melyek ezen szándékukat kinyilvánították, a NATO-hoz és az Európai Unióhoz történő csatlakozását abban a meggyőződésben, hogy a felvételi követelmények teljesítésével az érintett államokban a demokrácia és a piacgazdaság intézményeinek zavartalan működésén túl az ott élő magyar közösségek sajátos jogállásukkal kapcsolatos törekvései is érvényesülnek, összhangban az EU-tagállamok pozitív gyakorlatával.

6. A résztvevők elítélnék minden olyan politikát, amely szembeállítja Magyarországot és a határon túli magyar közösségek érdekeit.

7. A magyar kormány és a magyarországi politikai pártok partnernek tekintik a határon túli legitim magyar szervezeteket, és támogatják jelenlétüket a nemzetközi fórumokon.

8. A magyarországi politikai pártok szorgalmazzák a kapcsolatok elmélyítését a szomszédos országok demokratikus erőivel, a kölcsönös előnyökön alapuló együttműködést az ottani szervezetekkel és intézményekkel. Ez a törekvés megegyezik a határon túli magyar szervezetek szándékával. Ugyanakkor elengedhetetlen az érintett államok kormányai, valamint a kisebbségi közösségek legitim képviselőinek párbeszéde és megegyezése is.

9. A magyarországi parlamenti pártok vállalják, hogy törvényalkotó tevékenységük során konzultálnak a határon túli magyar szervezetekkel a közösségeket érintő kérdésekben.

10. A résztvevők egyetértenek azzal, hogy a határon túli közösségeket Magyarország mindenkor éves költségvetésének százalékban rögzített hányada illesse meg.

11. A Magyarország és a határon túli magyar szervezetek közötti jobb együttműködés érdekében a résztvevők szükségesnek tartják a folyamatos információáramlást, konzultációt és egyeztetést. A résztvevők elhatározták, hogy még az idén találkoznak és megvizsgálják a konzultáció intézményesítésének lehetséges formáit.

Budapest, 1996. július 5.

Aláírók :

A Magyar Köztársaság Külügyminisztériuma

Miniszterelnöki Hivatal

Határon Túli Magyarok Hivatala

Magyarországi pártok:

Magyar Szocialista Párt, Szabad Demokraták Szövetsége, Független Kisgazda-, Földmunkás és Polgári Párt, Kereszténydemokrata Néppárt, Fidesz – Magyar Polgári Párt, Magyar Demokrata Fórum, Magyar Demokrata Néppárt

Határon túli magyar szervezetek:

Romániai Magyar Demokrata Szövetség, Együttélés Politikai Mozgalom, Magyar Kereszténydemokrata Mozgalom, Magyar Polgári Párt, Csemadok, Vajdasági Magyar Szövetség, Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség, Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség, Muravidéki Magyar Nemzeti Öngazgatási Közösség, Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége, Horvátországi Magyarok Szövetsége

Forrás: *Szabadság*, 1996. július 6.

2.

A pápai magyar-magyar konzultáció közleménye

A magyar-magyar csúcstalálkozó résztvevői 1996. szeptember 4-én Pápán a Református Kollégiumban közös tanácskozást tartottak.

Az 1996. július 5-i I. Magyar-Magyar Csúcstalálkozón elfogadott Közös Nyilatkozat elveiből kiindulva elemezték az eltelt időszak eseményeit.

Az 1996. július 5-én aláírt Közös Nyilatkozat 11. pontja értelmében a résztvevők megerősítik azt a szándékukat, hogy még az idén találkoznak és a konzultáció intézményesítése céljából koordinációs munkabizottságokat hoznak létre.

A magyar-magyar csúcs bizottságot hoz létre, mely elemzést készít az eddig aláírt alapszerződések hatásáról. A vizsgálat kiterjed arra:

- hogyan alakult az adott országban a magyarság helyzete,
- miként változott az aláíró országok viszonya,
- milyen módon befolyásolta az a térség stabilitását.

A magyar-magyar csúcs az elemzés alapján ajánlásokat készít az esetleges szükséges teendőkről a nemzetközi pártszövetségek, a parlamentek és az érintett kormányok részére.

Továbbá szakértői munkacsoportot hoz létre, melynek feladata a határon túli magyar közösségek igényeinek az előremutató európai gyakorlatnak megfelelő autonómiakonceptiók egyeztetése. A kidolgozott elveket a magyar-magyar csúcs résztvevői összehangoltan képviselik.

Pápa, 1996. szeptember 4.

A részt vevő pártok, szervezetek nevében:

Magyarországi pártok: *Magyar Szocialista Párt, Szabad Demokraták Szövetsége, Független Kisgazda-, Földmunkás és Polgári Párt, Kereszténydemokrata Néppárt, Fidesz – Magyar Polgári Párt, Magyar Demokrata Fórum, Magyar Demokrata Néppárt*

Határon túli magyar szervezetek: *Romániai Magyar Demokrata Szövetség, Együttélés Politikai Mozgalom, Magyar Kereszténydemokrata Mozgalom, Magyar Polgári Párt (Szlovákia), Vajdasági Magyar Szövetség, Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség, Muravidéki Magyar Nemzeti Öngazgatási Közösség, Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége, Horvátországi Magyarok Szövetsége*

Forrás: *Magyar Kissebbség*, 1999. 1. sz., 146–147.

3.

„Magyarország és a határon túli magyarság – 1999” konferencia nyilatkozata

A konferencia résztvevői, a Magyar Kormány, a magyarországi parlamenti pártok, a parlamenti, illetőleg tartományi képviselőkkel rendelkező határon túli magyar szervezetek, valamint a nyugati magyarság képviselői, az 1996. július 4–5-én Budapesten megrendezett I. Magyarország és a határon túli magyarság című konferencia nyilatkozatát alapul véve,

- tekintettel arra, hogy az egységes Európa létrehozása során a nyelvi, a kulturális örökség, a nemzeti önazonosság megőrzése és fejlesztése minden nemzetnek alapvető érdeke,
- maradéktalanul tiszteletben tartva az Egyesült Nemzetek Szervezete, az Európa Tanács, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet nemzeti és etnikai kisebbségekre vonatkozó dokumentumait, összhangban azok szellemiségével

a következőkben állapodtak meg:

1. A határon túli magyar közösségek üdvözlik Magyarország NATO-hoz való csatlakozását és támogatják az Európai Unióhoz történő csatlakozási törekvéseit. Érdeklük, hogy Magyarország Európai Unióhoz és NATO-hoz való csatlakozásának előnyei kiterjedjenek a Magyarországgal szomszédos országokra is. Kívánatosnak tartják, hogy a csatlakozás – különös tekintettel a schengeni egyezményre – ne érintse hátrányosan Magyarország és a határon túli magyarság, Magyarország és szomszédai kapcsolatait. A konferencia résztvevőinek meggyőződése, hogy Magyarország és a határon túli magyarok közötti intézményes párbeszéd hozzájárul a biztonság kiterjesztéséhez, a gazdasági fejlődéshez és új választóvonalak kialakulásának megelőzéséhez a térségben.

2. A határon túli magyarok különböző államok polgárai, ugyanakkor a közös anyanyelv, kultúra, történelem és az összetartozás tudata alapján részei a magyar nemzetnek. Magyarországnak és a határon túli magyar közösségeknek egyaránt érdeke a közép-európai térség biztonságának és stabilitásának erősítése.

3. A határon túli magyar kisebbségi közösségek szülőföldjükön való megmaradásához és polgárosodásához a Magyar Köztársaság politikai eszközök segítségével járul hozzá. A nemzeti közösségek tagjai szabad önazonosság-vállalásának a szilárd parlamentáris demokrácia és jogállamiság elengedhetetlen feltétele. A Magyar Köztársaság politikája a határon túli magyar közösségek megmaradása és fejlődése érdekében azon államok demokráciájának és piacgazdaságának erősítésére irányul, amelyekben e kisebbségi közösségek élnek.

4. A kisebbségi jogok sérelme, főleg ha szélsőséges nacionalizmus formáját ölti, az identitásvállalás szabadságának csorbulásához, egyidejűleg a határon túli magyarok beolvadásához és elvándorláshoz vezethet. Mindez politikai és szociális feszültségeket okozhat, és ily módon gátolhatja a térség országainak euroatlanti integrációját. Ezért Magyarország a határon túli magyar kisebbségi közösségek demokratikus politikai célkitűzéseivel összhangban kezdeményező politikát folytat a kisebbségben élő magyarok közösségi és egyéni jogainak biztosítása érdekében.

5. A magyar nemzetpolitika célja, hogy a Magyarországgal szomszédos országokban élő magyarok egyéni és közösségi jogait a nyugat-európai demokratikus országok eredményes gyakorlatának megfelelően biztosítsák. Ez a közép-európai térségben további hatékony törvényhozási és kormányzati intézkedéseket igényel, annak érdekében, hogy a kisebbségi közösségek a szubszidiaritás elve alapján maguk intézhessék ügyeiket.

6. E cél elérése érdekében a résztvevők fokozzák erőfeszítéseiket a közép-európai országok euroatlanti integrációjának támogatására. Az euroatlanti közösséghez való közeledés kedvező feltételeket teremt az államok demokrácia iránt elkötelezett politikai szereplői megerősödésének. A regionális, szubregionális és határokon átnyúló együttműködés különféle formái, beleértve a határ menti régiók önkormányzatainak együttműködését, – az egyes országokban élő magyarok tevékeny részvételével – elősegítik ezeket a folyamatokat.

7. A határon túli magyar közösségek – esetenként kormányzati pozícióból – jelentős mértékben befolyásolhatják azon államok bel- és külpolitikáját, melyekben élnek. A magyar nemzeti kisebbségek elősegítik a parlamentáris demokrácia és a piacgazdaság megszilárdulását, mert ez létérdejük. A külpolitika területén szerepet vállalnak ezen államok euroatlanti integrációs törekvéseinek támogatásában. E törekvések sikere magyar nemzeti érdek, azaz a közép-európai országokban élő magyar közösségek és Magyarország együttes érdeke. Ennek érvényesítése végett intenzívebb párbeszédre van szükség a Magyar Köztársaság és a határon túli magyarok szervezetei között, amely a kapcsolattartás intézményesítése révén valósítható meg. E párbeszéd formáit és intézményeit az államközi kapcsolatokra vonatkozó nemzetközi jogi szabályok szigorú tiszteletben tartásával és a Magyarországgal szomszédos államok demokratikus jogrendjével összhangban valósítják meg.

8. A fenti elvek gyakorlatba ültetésének elősegítése, a magyarországi és határon túli magyar kapcsolattartás folyamatosságának biztosítása érdekében a konferencia résztvevői állandósították a jelen konferenciát Magyar Állandó Értekezlet néven. Ez politikai konzultatív testületként működik. A Magyar Állandó Értekezletet a parlamenti, illetőleg tartományi képvisellel rendelkező határon túli magyar szervezetek, a magyarországi parlamenti pártok, a Magyar Kormány, valamint a nyugati magyarság képviselői alkotják, de minden esetben biztosítva a térség valamennyi magyar nemzeti közösségének részvételét. A Magyar Állandó Értekezlet évente legalább egy alkalommal a Magyar Köztársaság Miniszterelnöke meghívására ül össze. Munkarendjéről maga határoz.

A konferencia résztvevői egyidejűleg felkérlik a Magyar Kormányt, hogy a konferencia munkájának elősegítése érdekében a Magyar Állandó Értekezlet bevonásával hozzon létre határon túli magyar és magyarországi szakértőkből álló bizottságokat, melyek mindegyikét az oktatás, a gazdasági és szociális kapcsolatok, a jogi és önkormányzati együttműködés, a kultúra, valamint az európai uniós csatlakozással összefüggő kérdések (különös tekintettel a schengeni egyezmény következményeire) területén fejtik ki tevékenységüket.

Budapest, 1999. február 20.

Romániai Magyar Demokrata Szövetség, FIDESZ-Magyar Polgári Párt, Magyar Koalíció Pártja, Magyar Szocialista Párt, Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség, Független Kisgazda-, Földmunkás- és Polgári Párt, Vajdasági Magyar Szövetség, Szabad Demokraták Szövetsége, Vajdasági Magyar Demokrata Párt, Magyar Igazság és Élet Pártja, Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége, Magyar Demokrata Fórum, Muravidéki Magyar Nemzeti Öngazgatási Közösség, Magyarok Világszövetsége, A Magyar Köztársaság Kormánya

Forrás: *Magyar Kisebbség*, 1999. 1. sz., 148–150.

4.

A Magyar Állandó Értekezlet második ülésének Zárónyilatkozata

A Magyar Állandó Értekezlet résztvevői megemlékeznek a Szent István-i államalapítás és a kereszténység felvételének ezeréves évfordulójáról. Első királyunk, István megkoronázásával a magyar nemzet a keresztény hitben egyesült Európa népeivel. Az ezredforduló közeledtén mind a magyarországi, mind a határon túli magyarság, élve a történelmi pillanatot felemelő, ám ugyanennyire felelősségteljes lehetőségével, egyaránt tekint a múltba, hogy számvetést készítsen a magyar nemzet elmúlt ezer esztendejéről, s a jövőbe, hogy hagyományait, szellemi és tárgyi hagyatékát tovább örökítve felkészülhessen a következő évezredre. A határon túli magyarság üdvözli, hogy a Magyar Országgyűlés törvényben kíván emléket állítani Szent István államalapító tevékenységének és a Szent Koronának.

A XX. század történelmi viharai több részre szakították a magyar nemzetet, amely azonban a szellemi régiókban végig egységes maradt. Az új évezredre készülő magyarság ma is sokat tanulhat Szent István életművéből. A magyar kormány mélyen átérzi és vállalja azt a felelősséget, amellyel a határokon kívül élő nemzetrészek sorsa iránt viseltet. Meggyőződése, hogy az egységesülő Európában közösen fogja megtalálni boldogulását Magyarország és szomszédai, a magyarországi és a határon túli magyarság és a velük élő többi nemzet.

A Magyar Állandó Értekezlet (MÁÉRT) résztvevői, a magyar kormány, a magyarországi parlamenti pártok, a parlamenti, illetőleg tartományi képviselőkkel rendelkező határon túli magyar politikai szervezetek és a nyugati magyarság képviselői,

- eleget téve az Alkotmány 6. paragrafus (3) bekezdéséből adódó kötelezettségeknek, valamint megerősítve a magyarországi rendszerváltozást követő időszakban a „Magyarország és a határon túli magyarság” címmel megrendezett konferencia-sorozat nyilatkozatait, továbbá alapul véve a MÁÉRT első ülésének Zárónyilatkozatát, és a Magyar Állandó Értekezlet létrejöttét üdvözlő 26/1999. (III. 26.) magyar országgyűlési határozatot;

- figyelembe véve a magyar kormány 1079/1999. (VII. 7.) határozata alapján a Magyar Állandó Értekezlet eredményes működésének elősegítése érdekében létrehozott oktatási, kulturális, gazdasági, egészségügyi és szociális, állampolgársági és önkormányzati, valamint az európai uniós integrációs szakértői bizottságok tevékenységét;

- tekintettel arra, hogy az egységes Európa létrehozása során a nyelvi, a kulturális örökség, a nemzeti önazonosság megőrzése és fejlesztése minden nemzet elidegeníthetetlen joga, és egyben a megújuló Európának is alapvető érdeke;

- szem előtt tartva, hogy a térség államai közötti jószomszédi viszony fejlesztése közös érdek, és a közöttük lévő feszültségek csökkentése a demokratikus rendszerek meg-

szilárdulását segíti elő; ez mind a Magyar Köztársaságnak, mind a határon túli magyar kisebbségi közösségeknek alapvető érdeke;

– célul tűzve ki a határon túl élő magyarok egyéni és közösségi jogainak lehető leg szélesebb körű biztosítását, figyelembe véve a mérvadó európai példákat és a nemzeti sajátosságokból adódó reális szükségleteket;

a következőkben állapodtak meg:

1. Történelmi jelentőségű tény, hogy a Magyar Köztársaság 1999. március 12-én a Cseh Köztársasággal és a Lengyel Köztársasággal együtt az Észak-atlanti Védelmi Szövetség Szervezetének teljes jogú tagjává vált. Meggyőződésünk, hogy ez jelentősen hozzájárul Közép- és Kelet-Európa biztonságának és stabilitásának erősödéséhez, a térségben zajló politikai és gazdasági átalakulási folyamatok demokratikus úton történő sikeres véghezviteléhez.

2. Üdvözlük a határon túli magyarokkal kapcsolatos magyar kormányzati feladatok végrehajtását szolgáló szakértői bizottságok létrejöttét és egyetértünk a szakértői bizottságok alakuló ülésein megfogalmazott munkatervekkel. Felkérjük a magyar kormányt, hogy a szakértői bizottságok ajánlásait, döntései során, a legmesszemenőbb mértékben vegye figyelembe.

3. A különböző országokban élő nemzetrészek közötti kapcsolatok sokrétűsége felveti a magyarországi jogi szabályozás szükségességét. A résztvevők, tekintettel a határon túli magyarság ez irányú igényére, felkérjük a Magyar Köztársaság Kormányát, hogy Magyarország és a határon túli magyarság együttműködéséből fakadó előnyök érvényesülése érdekében, megerősítve a nemzeti összetartozás tudatát, Magyarország és a szomszédos országok közös integrációs törekvésével összhangban vizsgálja meg a határon túli magyarok magyarországi jogállása törvényi szabályozásának megteremtését. Ennek elsődleges célja a szülőföldön maradás esélyeinek és lehetőségeinek erősítése.

4. Megállapítják, hogy a rendszerváltozás óta eltelt időben a határon túli magyarok helyzetének javulását lehetővé tévő körülmények alakultak ki. Üdvözlük a Magyarországgal szomszédos államok demokratikusan választott kormányainak azon törekvéseit, hogy a kisebbségi jogokat korlátozó korábbi intézkedéseket fokozatosan felszámolják. Nagy jelentőséget tulajdonítanak olyan lépéseknek, mint a párkányi híd újjáépítése, az aradi Szabadság-szobor kiszabadulása, a horvátországi magyar oktatási és művelődési központ létrehozása, valamint a kárpátaljai árvízkárosultak támogatásában és a szlovén-magyar közvetlen vasúti összeköttetés megteremtése érdekében hozott pozitív kormányzati intézkedések. Üdvözlük, hogy az alapszerződések végrehajtását ellenőrző mechanizmusok működése megkezdődött.

5. Ugyanakkor aggodalmukat fejezik ki amiatt, hogy mindezek ellenére, országonként eltérő mértékben ugyan, de továbbra is fennáll a határon túli magyar közösségek veszélyeztetettsége és meggyőződésük, hogy a hátrányos helyzetük enyhítését célzó első pozitív lépéseket továbbiaknak kell követniük. Aggodalomra adott okot a szlovákiai kisebbségi nyelvhasználati törvény, a leginkább érintett magyar nemzetiségű szlovákiai polgárok képviselőinek ellenzése dacára történt elfogadása, ami nem felel meg a „jó kormányzás” („good governance”) demokratikus alapelveinek. Nem hagyható figyelmen

kívül a romániai nacionalista erők fokozott aktivitása Erdélyben és a hatóságok gyenge, a helyzetnek nem mindig megfelelő fellépése sem. Aggodalomra ad okot a Magyar Köztársaság kolozsvári főkonzulátusát ért atrocitás sorozat, valamint az Agache-ügy és a körülötte kibontakozó hangulatkeltés. Elengedhetetlennek tartják, hogy a szomszédos országok eleget tegyenek az Európa Tanácsi felvételük során tett vállalásaiknak.

6. A Délkelet-Európai Stabilitási Egyezmény létrejötte komoly lépés a térség stabilizálásának folyamatában. A résztvevők meggyőződése, hogy a Stabilitási Egyezményhez kapcsolódó munkaasztalok tevékenysége hozzájárul a megfelelő megoldási mechanizmusok kialakításához, a térség problémáinak megnyugtató rendezése érdekében. Reményünket fejezik ki, hogy a szegedi konferencia és annak szellemisége elősegíti azt, hogy Jugoszláviában mielőbb meginduljanak a demokratikus változások, ennek érdekében jött létre a szegedi Esély a Stabilitásra Közalapítvány, amelynek célja az önkormányzatok és a független média támogatása. Tekintettel a téli időszak közeledtére, felkéri a magyar polgárokat, gazdálkodó és társadalmi szervezeteket, hogy az elviselhető életkörülmények megteremtése érdekében fokozzák a humanitárius célú segítségnyújtást. Ugyanakkor a magyarországi humanitárius szervezeteknek azt javasolják, hogy szenteljenek nagyobb figyelmet mind a tömbben, mind a szórványban élő magyarságnak

7. Tekintettel arra, hogy Jugoszláviában a továbbra is uralmon lévő rezsim politikája nyomán a vajdasági magyarság a folyamatos fenyegetettség légkörében él, ami további elvándorláshoz vezet, támogatják az önkormányzatiság és szubszidiaritás európai elvei szellemében kidolgozott egységes vajdasági magyar autonómiatervezetet és az abban meghatározott intézményeket. Üdvözik a vajdasági magyar autonómiatervezetről a vajdasági magyar pártok és a szerb demokratikus ellenzék között megkezdett párbeszédet és annak eredményeit. Felszólítják a vajdasági magyar pártokat és szervezeteket, hogy a személyi és politikai ellentéteiket háttérbe szorítva törekedjenek a vajdasági magyar közösség és az összmagyarság általános érdekeinek képviseletére. Örömeiket fejezik ki, hogy az USA szenátusa november 4-én egyhangúan elfogadta azt a törvényjavaslatot, amelynek egyik cikkelye a vajdasági magyarok által kidolgozott autonómiakoncepció támogatására szólítja fel az amerikai kormányzatot.

8. A határon túli magyarság képviselői történelmi jelentőségűnek tartják az önálló erdélyi magyar egyetem létrehozását célzó magyarországi támogatás tervezését a 2000. évi költségvetési tervben. Egyetértenek abban, hogy a jelen helyzetben magyarországi támogatást egy relációra kell összpontosítani, ugyanakkor felhívják a figyelmet arra, hogy az anyanyelvű felsőoktatás intézményrendszerének megteremtését és színvonalának javítását más államok magyar közössége esetében is jelentős magyarországi segítséggel lehet biztosítani. Ugyanakkor fenntartják annak igényét, hogy országuk adófizető polgáraiként jogosultak a teljes körű, önálló, állami anyanyelvű oktatásra.

9. A határon átnyúló együttműködés fejlesztése és eurorégiók létrehozása, a gazdasági együttműködés ösztönzése a térségben nagy mértékben javíthatja a Kárpát-medence hagyományosan összetartozó, ám a történelmi események folytán perifériára szorult területek gazdasági fejlődését. A MÁÉRT fontosnak tartja, hogy az eurorégiók működőképességének feltételei megteremtődjenek. A határon túli magyarság képviselői a jövőben min-

dent megtesznek annak érdekében, hogy megfelelően kiaknázzák az ilyen formájú együttműködés lehetőségeit a magyarországi helyi és regionális önkormányzatok és a saját helyi és regionális szerveződések között.

10. A MÁÉRT résztvevői üdvözlik, hogy az EU Bizottság országjelentése megerősítette Magyarország felkészültségét az EU-s csatlakozásra, valamint az Európai Unió Bizottságának javaslatát a csatlakozási tárgyalások kiterjesztéséről Szlovákiára és Romániára. Ezekben az országokban nagy létszámban élő magyarságnak alapvető érdeke, hogy országuk teljesítse a csatlakozás feltételeit, különösen a kisebbségi jogok biztosítása és a kapcsolódó kötelezettségvállalások területén. Románia, Szlovákia és természetesen Szlovénia mielőbbi csatlakozása, illetve a többi szomszédos ország közeledése az euroatlanti szervezetekhez pozitívan járulhat hozzá a kisebbségekben élő magyarság és Magyarország magasabb szintű integrációjához. Megállapítják, hogy az emberi és kisebbségi jogokkal kapcsolatos nemzetközi kötelezettségvállalások tartalmi, nem csupán formai megvalósítását tartják mérvadónak. Egyetértenek abban, hogy a zavartalan kapcsolattartás megőrzése Magyarország és a határon túli magyarok között közös érdek, Magyarország Európai Unióhoz történő csatlakozásáig és azt követően is.

Budapest, 1999. november 12.

Romániai Magyar Demokrata Szövetség, Magyar Koalíció Pártja, Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség, Vajdasági Magyar Szövetség, Vajdasági Magyar Demokrata Párt, Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége, Muravidéki Magyar Önkormányzat, A Magyar Köztársaság Kormánya, FIDESZ-Magyar Polgári Párt, Magyar Szocialista Párt, Független Kisgazda-, Földmunkás és Polgári Párt, Szabad Demokraták Szövetsége, Magyar Igazság és Élet Pártja, Magyar Demokrata Fórum, Magyarok Világszövetsége

Forrás: *Romániai Magyar Szó*, 1999. november 15.

5.

A Magyar Állandó Értekezlet harmadik ülésének Zárónyilatkozata

A Magyar Állandó Értekezlet 2000. december 13–14-i ülésének résztvevői

– megerősítve a MÁÉRT 1999. februári alakuló ülése és a novemberi második ülése, valamint az 1996-ban megrendezett „Magyarország és határon túli magyarság” c. konferencia zárónyilatkozatában foglaltakat,

– különös tekintettel Magyarország Európai Unióhoz történő csatlakozására,
– szem előtt tartva Magyarország és a határon túli magyarság közötti kapcsolatok intézményesítésének és a jogi feltételrendszer kialakításának szükségességét,

a következőkben állapodtak meg:

1. Megelégedésüket fejezik ki, hogy Magyarország csatlakozása az Európai Unióhoz elérhető közelségbe került. Meggyőződésük, hogy a csatlakozás előnyei kiterjednek a szomszédos államokra is. A határon túli magyarok képviselői nyomatékosan kérik, hogy a csatlakozási tárgyalások során Magyarország jelenítse meg érdekeiket a határok átjárhatósága ügyében, különös tekintettel a Schengeni Egyezményre.

2. Üdvözlük az EU nizzai csúcsertekezletének döntéseit. A találkozón azonos határozatait, melyek szerint a tagjelölt országokkal szemben az egyéni elbírálás elvét alkalmazzák, és amelyek kilátásba helyezik, hogy az új tagállamok már részt vesznek a 2004-es európai parlamenti választásokon, megfelelnek az összmagyarság érdekeinek. A határon túli magyar legitim szervezetek a jövőben is országaik azon politikai erőivel működnek különösen együtt, melyek a legmegfelelőbb módon képesek felkészíteni hazájukat a mihamarabbi EU-csatlakozásra. Megerősítik, hogy a szomszédos országok európai uniós csatlakozása a magyar nemzet egységes érdeke.

A MÁÉRT megállapítja, hogy az elmúlt időszakban alapvetően nem javultak a térségben élő magyar kisebbségek létfeltételei.

– Romániában az RMDSZ kormánykoalícióban való részvételével, osztársadalmi felelősségvállalásával beindult pozitív folyamatok eredményei korántsem tekinthetők az ott élő magyar nemzeti közösség helyzete megnyugtató és befejezett rendezésének. A nemrég lezajlott általános választások eredményeként aggasztó mértékben megerősödött a szélsőséges nacionalizmus jobboldali és baloldali táborra. Reményüket fejezik ki, hogy ennek ellenére Romániában nem állnak le a pozitív folyamatok – beleértve a magyar közösség helyzetének rendezését –, és az ország az euroatlanti csatlakozás útjáról nem tér le, és betartja az általa megkötött nemzetközi szerződéseket.

– Aggodalmuknak adnak hangot amiatt, hogy Szlovákiában lelassult a magyar kisebbséget is érintő, a kormányprogramban rögzített reformok megvalósítása. Reményüket fejezik ki, hogy megszilárdul a kormányt alkotó politikai erők összetartása, és ez lehető-

vé fogja tenni, hogy energiáikat a kormányprogramban foglalt társadalmi és gazdasági átalakítással összefüggő feladatok megvalósítására összpontosítsák. Bízunk abban, hogy Szlovákia EU-csatlakozásra történő felkészülése új lendületet ad a reformok ügyének, s ennek részeként sor kerül a szlovákiai magyar közösség jogos igényeinek kielégítésére is.

– Üdvözlük a Jugoszláviában bekövetkezett változásokat, és reményüket fejezik ki, hogy a december 23-i szerbiai választások tovább erősítik az országban zajló demokratizálási folyamatokat, melyek keretében mód nyílik a vajdasági magyar kisebbség helyzetében meglévő nyitott kérdések rendezésére, az emberi és kisebbségi jogok maradéktalan érvényesülésére.

– Üdvözlük a 2000 novemberében elfogadott külföldi segélyekről szóló amerikai költségvetési törvény azon szakaszát, amely a Szerbiának juttatandó 100 M dolláros segély folyósítását egyebek között a Szerbiában élő kisebbségek helyzetét javító intézkedésekhez köti.

– Ukrajna oktatási miniszterének legutóbbi nyilatkozata aggodalomra ad okot a kárpátaljai magyar oktatási rendszer jövőjét illetően.

4. Örömmel állapítják meg, hogy a millennium eszméje és az évforduló hozzájárult a magyarországi és a szomszédos államokban élő magyarok közötti szolidaritás erősítéséhez.

5. Aggodalmukat fejezik ki a Magyarok Világszövetségében kialakult helyzet miatt.

6. Üdvözlük, hogy a kormány a nyugati magyarsággal való kapcsolattartás intézményesítéseként létrehozta a Nyugati Magyar Tanácsot. Kérjük, hogy a Tanács tevékenységébe vonja be a nyugati magyarság legfontosabb közösségeit. Egyetértünk a magyar kormány azon szándékával, hogy kezdeményezően lép fel a kapcsolatépítés, az anyanyelv, a kultúra és a magyarságtudat megőrzése érdekében. Felkérjük a Nyugati Magyar Tanácsot, hogy működése során nemzetközi téren hatékonyan segítse elő Magyarország és az egész magyar nemzet érdekeinek érvényesülését.

7. Felhívják a határon túli magyarokat, hogy a jövőben esedékes népszámlálások során vallják magukat magyarnak. Ez egyik feltétele az identitás megőrzéséhez szükséges jogok biztosításának.

8. Elismerésüket fejezik ki a MÁÉRT munkáját segítő szakbizottságok elnökeinek és titkárainak, valamint tagjainak az eddigi munkáért, melynek során az 1999. novemberi ülés Zárónyilatkozatában foglaltak értelmében kidolgozták a szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény koncepcióját. Megállapítják – az SZDSZ fenntartásai mellett –, hogy a koncepció alapján készült törvénytervezet fő elemeiben megfelel az abban lévő elveknek és törekvéseknek, és megfelelőképpen szolgálja a szülőföldön maradás esélyeinek és lehetőségeinek erősítését. Felkérjük a magyar kormányt, hogy a MÁÉRT-ülésen elhangzottakat figyelembe véve véglegesítse a törvénytervezetet és terjessze a parlament elé.

9. A tervezet véglegesítése során figyelembe veendő a következő szempontok:

Olyan törvényt kell alkotni, amely nyitott a változó feltételekhez alkalmazkodó pozitív módosítások irányában.

A törvény céljainak gyakorlati megvalósítása feltételezi a határon történő átkelés akadálytalan biztosítását a Magyarország uniós csatlakozását követő időszakban is. Szükségesnek tartjuk annak a törvényben való megjelenítését, hogy a határon túli magyarok

a határátkelés és Magyarországon való tartózkodás mindenkori legkedvezményesebb módját élvezhessék – összhangban Magyarország EU-tagságával – és hogy e kedvezmények megállapításánál figyelembe veszik sajátos érdekeiket. Szükséges továbbá, hogy a megfelelő szakbizottságok e kérdéskört 2001 folyamán tekintsék át és tegyenek javaslatot a megoldásra vonatkozóan.

A törvény jogalanyainak meghatározása során az értekezlet által – e zárónyilatkozat mellékleteként – elfogadott állásfoglalásban lefektetett elvek irányadóak.

A határon túli magyar közösségek képviselői köszönetüket fejezik ki a Magyar Országgyűlés pártjainak a törvény előkészítése során tanúsított konstruktív együttműködésért, és felkérik őket, hogy a törvény mielőbbi elfogadása érdekében továbbra is működjenek együtt és keressék az alapvető nemzeti célok megvalósulásához vezető közös utat.

Budapest, 2000. december 14.

Mellékletek:

1. A Magyar Szocialista Párt különvéleménye
2. Állásfoglalás a Magyar Köztársasággal szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény jogalanyának meghatározása tárgyában

***

A MÁÉRT 2000. december 13-14-i zárónyilatkozatának 1. sz. melléklete

A Magyar Szocialista Párt különvéleménye
A Magyar Állandó Értekezlet 2000. december 13–14-i ülésének
Zárónyilatkozatához

1. A Magyar Szocialista Párt támogatja, hogy a Magyar Köztársaság Alkotmányának 6. § 3. pontjában megfogalmazott, a határon túli magyarok iránti alkotmányos felelősség tartalmát törvény szabályozza. A törvénynek összhangot kell teremtenie a magyarországi társadalom és a határon túli magyarok érdekei között, ugyanakkor meg kell felelnie az érvényben lévő nemzetközi szerződéseknek, az európai uniós csatlakozás, a jövőbeni tagság és a szomszédokhoz fűződő kapcsolataink követelményeinek.

2. A Magyar Szocialista párt egyetért a szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény jogalanyának a MÁÉRT 2000. december 13–14-i ülésén megfogalmazott követelményrendszerével. A törvénynek minden tekintetben tiszteletben kell tartania azt az alapelvet, hogy az egyén elidegeníthetetlen emberi joga önmagát valamely nemzethez, nemzeti kisebbséghez tartozónak nyilvánítani.

3. Az MSZP álláspontja az, hogy a magyarországi jogrendnek megfelelően a határon túli magyarokról szóló törvénynek kell tartalmaznia a kedvezményekre jogosultak személyi körét.

4. Az MSZP nem ért egyet új, ún. ajánló szervezetek létrehozásával. Az ajánlás feladatát el tudják látni a tényleges politikai súllyal bíró, legitim határon túli szervezetek, pártok, mérvadó civil szervezetek és egyházak. Új szervezet létrehozása helyett az MSZP javasolja, hogy az ajánlás kiadására jogosult szervezeteket a törvény országonként tartalmazza.

Budapest, 2000. december 14.

***

A MÁÉRT 2000. december 13-14-i zárónyilatkozatának 2. sz. melléklete.

Állásfoglalás a Magyar Köztársasággal szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény jogalanának meghatározása tárgyában

A Magyar Állandó Értekezlet 2000. december 13–14-i ülésen megvitatta a Magyar Köztársasággal szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvénytervezet jogalanyai meghatározásának témáját, és az alábbi javaslatokat teszi a Magyar Köztársaság kormányának és az érintett államokban létrehozandó, a „Magyar igazolvány” kiadásához szükséges ajánlás megtételére jogosult szervezeteknek:

1. Az ajánló szervezetekben a megfelelő magyar közösségen belül kapjanak szerepet a MÁÉRT-ban résztvevő határon túli magyar szervezetek mellett a mérvadó civil szervezetek és az egyházak képviselői.
2. A magyar kormány az ajánló szervezetek partnerként történő elfogadása során a fenti szempontot és a Magyarországon, illetve a szomszédos államban érvényben lévő adatkezelési előírásokat vegye figyelembe.
3. Az ajánlás kiadására jogosult szervezetek érdemben vizsgálják meg, hogy az ajánlást igénylő nyilatkozata hiteles-e, és az általa közölt adatok tartalma megfelel-e a valóságnak.
4. Az elbírálás során e szervezetek tartsák szem előtt a szabad identitásválasztás elvét és a magyar nemzet befogadó voltának történelmi hagyományait.
5. Az ajánlás kiadásához a magyar nemzethez való tartozás írásban történő kinyilvánítása és az ajánlás igénylése, valamint a magyar nyelv ismerete szükséges.

Az ajánló szervezet különleges méltánylást kívánó körülmények esetén eltekinthet a magyar nyelvtudástól, ha a kérelmező személy eleget tesz az alábbi feltételek egyikének:

- a. az állampolgársága szerinti állam magyarként tartja nyilván;
- b. szülei közül az egyik magyar nemzetiségű;
- c. házastársa rendelkezik magyar igazolvánnyal;
- d. valamely bejegyzett magyar szervezet nyilvántartott tagja;
- e. valamely egyházi nyilvántartásban magyarként tartják számon;

f. magyar oktatási nyelvű közoktatási intézménybe járt legalább négy évet, vagy gyermeke(i) magyar oktatási nyelvű közoktatási intézménybe jár(nak).

Ha a kérelmező a felsorolt feltételeket hitelesen igazolni tudja, az ajánlást származására, vallására, politikai hovatartozására tekintet nélkül meg kell adni.

6. A MÁÉRT felkéri az ajánlásokat elfogadó és az igazolványt kiadó magyar kormányzati szervet, hogy az ajánlások kiadására jogosult határon túli szervezetekkel történő megállapodás és együttműködés során a fenti szempontokat érvényesítse.

Budapest, 2000. december 14.

Forrás: *Romániai Magyar Szó*, 2000. december 16.

6.

A Magyar Állandó Értekezlet negyedik ülésének Zárónyilatkozata

I.

A Magyar Állandó Értekezlet (MÁÉRT) résztvevői: a Magyar Kormány, a magyarországi parlamenti pártok, a parlamenti, illetőleg tartományi képvisellel rendelkező határon túli magyar politikai szervezetek és a nyugati magyarság képviselői

– hangot adnak megrendülésüknek az Amerikai Egyesült Államokban 2001. szeptember 11-én végrehajtott terrortámadások miatt, elítélik a szörnyű büntettet, mely minden emberi érték ellen irányult és felszámolandónak tartják a terrorizmus minden fajtáját;

– szükségesnek ítélik a NATO, az Európai Unió és más nemzetközi szervezetek további intenzív szerepvállalását a délkelet-európai térségben, hogy elejét vegyék az olyan fejleményeknek, melyek a nemzeti kisebbségek helyzetének rendezetlenségéből fakadóan kedvezőtlenül befolyásolhatják egész térségünk biztonságát és stabilitását;

– hangsúlyozzák, hogy a fentiek szellemében még inkább szükségessé vált egy működő nemzetközi és regionális kisebbségvédelmi rendszer, amely a jogaikért mindenkor békés eszközökkel küzdő nemzeti kisebbségeket, köztük a határon túli magyar közösségeket megfelelő védelemben részesíti. Támogatják a vajdasági magyarság autonómia-terveit;

– kiemelkedő fontosságúnak tartják az erdélyi önálló magyar nyelvű felsőoktatás létrehozatalát. Az EMTE az erdélyi magyar egyházak kezdeményezésére, a tudományos szakma és az RMDSZ törekvései, a román kormány akkreditációs engedélye és a magyar állam hathatós pénzügyi támogatása révén jött létre. Az ilyen sikeres együttműködést példaértékűnek tekintik;

– kiemelten fontosnak tartják továbbá a Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem székhelyen kívüli képzésének beindítását Révkomáromban, valamint a Beregszászi Magyar Tanítóképző Főiskola akkreditált működését, és ösztönzik hasonló intézmények létrehozását és fejlesztését;

– örömmel üdvözlük az Esztergomot Párkánnyal összekötő Mária Valéria híd újjáépítését és 2001. október 11-i felavatását. A híd a térség fejlesztésében betöltött szerepén túl szimbolikus jelentéssel bír, kifejezi a kapcsolatok újjáépítésének és fejlesztésének határokat átívelő szándékát;

– örömmel üdvözlük a határon túli magyar közösségek életében kiemelkedő fontosságú gyakorlati eredményeket, többek között Romániában a föld- és erdőtulajdon visszaszolgáltatásáról szóló, valamint a kisebbségi nyelvhasználatot biztosító közigazgatási törvény elfogadását, Jugoszláviában a közösség szempontjából fontos önkormányzati és kormányzati felelősségvállalást; a magyar nyelvű egyetemi felvételi vizsgák újbóli bevezetését az Újvidéki Egyetemen, illetve a hivatalos nyelvhasználatról szóló törvény módosítási indítványának kedvező fogadtatását a vajdasági és a szerbiai kormány részéről, és szorgalmazzák a megkez-

dett folyamatok továbbvitelét. Ezek hozzájárulnak e közösségek önazonosságának megerősödéséhez és fejlődéséhez, s ez által stabilizáló szerepet játszanak a térségben;

– javasolják, hogy a magyar kormány illetékes szervei vizsgálják meg, miként könnyíthetők meg a szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény által nem érintett magyarok állampolgársága meg-, illetve visszaszerzésének szabályai.

II.

A MÁÉRT résztvevői megállapodnak a következőkben:

– a határon túli magyarok által kezdeményezett, a MÁÉRT II. ülésének 1999. november 12-én kelt Zárónyilatkozatában szorgalmazott törvény (2001. évi LXII. sz. törvény a szomszédos államokban élő magyarokról — a továbbiakban: Törvény) elfogadása a Magyar Országgyűlés által 93%-os parlamenti támogatással megteremtette az alapot a magyarországi és határon túli magyarok kapcsolatainak jelentős bővítéséhez. A 2002. január 1-jével hatályba lépő törvény megfelel azon elvárásnak, hogy jelentősen hozzájáruljon a Magyarországgal szomszédos országokban élő magyarok nemzeti önazonosságának megőrzéséhez, megmaradásához és gyarapodásához szülőföldjükön,

– megállapítják, hogy a törvény a kisebbségben élő magyar közösségek nyelvi és kulturális identitásának megőrzéséhez és erősítéséhez történő hozzájárulása révén előmozdítja a térség biztonságát és stabilitását, és Magyarország kapcsolatait a szomszédos államokkal. A törvény végrehajtása ugyanakkor olyan gyakorlatot honosít meg, amely a nemzeti kisebbségi kérdés rendezésének fontos eszköze lehet Közép- és Kelet-Európában;

– meglelégedéssel veszik tudomásul az Európa Tanács Joggal a Demokráciáért Bizottságának (Velencei Bizottság) 2001. október 19-én elfogadott 168/2001. sz. jelentését a nemzeti kisebbségek számára anyaországaik által nyújtott kedvezményekről. E dokumentum megerősíti, hogy a kisebbségekért elsősorban a lakóhelyük szerinti állam tartozik felelősséggel, és pozitív megítélés alá esik, ha valamely ország anyaországgént kedvezményeket és támogatást nyújt határon túli nemzeti kisebbségei számára. Ez igazolja a törvény alapeszméjét, amely szerint Magyarország támogatást nyújt a szomszédos országokban élő magyarok számára. A Bizottság jelentése ugyanakkor alátámasztja, hogy a törvény az európai értékekre építve összhangban áll az európai gondolkodással és gyakorlattal, továbbá a nemzetközi jog alapelveivel;

– a törvény összhangban van a Magyarország és szomszédai által kötött kétoldalú szerződésekkel és kisebbségvédelmi egyezményekkel. A résztvevők egyetértenek abban, hogy a kétoldalú szerződéseket és kisebbségvédelmi egyezményeket valamennyi szerződő félnek maradéktalanul végre kell hajtania;

– megállapítják, hogy a Velencei Bizottság jelentésének fényében a magyar törvény nem szorul módosításra. A végrehajtási jogszabályok is álljanak összhangban a jelentés megállapításaival, ugyanakkor a végrehajtás során a Bizottság egyes észrevételei hozzájárulhatnak a technikai jellegű kérdések gyakorlati kivitelezéséhez;

– a törvény végrehajtását és az érintett közösségek magyarországi jogvédelmét hatékonyan szolgálná a határon túli magyarok országgyűlési biztosának intézménye;

– üdvözlük, hogy a határon túli szervezetek létrehozták az ajánló szervezeteket, amelyek segítik a jogosultakat a kedvezmények és támogatások igénybevételében a MÁÉRT III., 2000. december 14-i Zárónyilatkozata Mellékletében foglaltaknak megfelelően, és elengedhetetlennek tartják, hogy ahol ezeket még nem alakították meg, a közreműködő szervezeteket mihamarább létrehozzák;

– szükségesnek tartják, hogy a határon túli magyar szervezetek továbbra is aktív, kezdeményező szerepet vállaljanak a törvény felfogásának és gyakorlati elemeinek elfogadtatásában állampolgárság szerinti államaik kormányaival és többségi nemzeteivel, és egyetértenek a konzultációk folytatásával a határon túli szervezetekkel, illetve a szomszédos országok kormányaival a törvény végrehajtásának részletszabályozásait illetően az érintett határon túli magyar szervezetek képviselőinek bevonásával. A nyugati magyarság aktívan hozzájárul a törvény elfogadtatásához nemzetközi szinten.

Budapest, 2001. október 26.

Melléklet

A Magyar Állandó Értekezlet 2001. október 25–26-i ülésén megvitatta a Szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény végrehajtásának kérdéseit, amelynek alapján szükségesnek ítéli, hogy a végrehajtási rendeletek megalkotása során a törvény jogalanyainak meghatározásában vegyék figyelembe az alábbi szempontokat:

– magyar igazolványt kaphat az a magát magyarnak valló személy, aki tud magyarul, illetve

- a) valamely bejegyzett magyar szervezet nyilvántartott tagja,
- b) valamely egyházi nyilvántartásban magyarként tartják számon,
- c) az állampolgársága szerinti állam magyarként tartja nyilván.

A MÁÉRT résztvevői fontosnak tartják, hogy a Határon Túli Magyarok Hivatalát bízzák meg a végrehajtás koordinálásával, továbbá hogy a törvény által biztosított támogatásokhoz való hozzáférés gyakorlati megvalósítására egységes elveken működő, központi koordinációt ellátó szervezeti háttér jöjjön létre.

Forrás: *Romániai Magyar Szó*, 2001. október 29.

7. A Magyar Állandó Értekezlet a Romániában, a Szlovák Köztársaságban, a Jugoszláv Szövetségi Köztársaságban, az Ukrán Köztársaságban, a Horvát Köztársaságban és a Szlovén Köztársaságban parlamenti, illetve tartományi képviselettel rendelkező tagszervezetei képviselőinek nyilatkozata

A Magyar Állandó Értekezlet parlamenti, illetve tartományi képviselettel rendelkező tagszervezetei a Romániában, a Szlovák Köztársaságban, a Jugoszláv Szövetségi Köztársaságban, az Ukrán Köztársaságban, a Horvát Köztársaságban és a Szlovén Köztársaságban képviselőik révén az alábbi nyilatkozatot teszik:

1. Üdvözlük a Magyar Köztársasággal szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvényt, amelyet a Magyar Országgyűlés 2001. június 19-én 92%-os többséggel fogadott el.

Ez a törvény hozzájárul a Kárpát-medencei térség további stabilizálódásához, mivel a számbeli kisebbségben élő magyar közösségek eddigi hátrányos megkülönböztetését hivatott csökkenteni. A törvény ezen szándékával hozzájárul az egyes országokban élő magyarok szülőföldön maradásához és boldogulásához. A törvény – anélkül, hogy a hatálya alá tartozó személyekkel közjogi viszonyt teremtené – olyan szülőföldön igénybe vehető támogatások és magyarországi kedvezmények elnyerésére ad lehetőséget, amellyel segíti szülőföldjükön kulturális életük kibontakozását, oktatásügyük javulását. Elősegíti továbbá a közművelődési és oktatásügyi állapotuknak az adott országok színvonalára emelését és az európai színvonalhoz közelítését. A törvény ezzel hozzájárul az egész térség integrációs esélyeinek növeléséhez.

2. A Magyar Köztársasággal szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény a számbeli kisebbségben élő magyarok identitásának megőrzéséhez, elvándorlásuk megelőzéséhez járul hozzá. Egyúttal előmozdítja a nemzetközi kisebbségjogi normák, így az Európa Tanács kisebbségvédelmi keretegyezménye szellemének és céljainak teljesebb érvényesülését azáltal, hogy a kisebbségek esélyegyenlőségét kívánja elősegíteni.

3. A törvény előkészítését és elfogadását a számbeli kisebbségben élő egyes magyar közösségek szülőföldjének államaiban, és ennek következtében másutt is, félreértésekből származó vélemények kísérik. Ezen félreértések csökkentését és megszüntetését a már létező érdemi párbeszéd intézményesített formáinak igénybevételevel célszerű rendezni a kétoldali kapcsolatok keretében. Alapvető közös érdeknek tekintik az érdemi eszmecsere folytatását, valamint a meglévő kétoldalú szerződéses kapcsolatok rendszerét, és annak bővítését, amelyek a jószomszédi viszony meghatározó elemei voltak, és kell, hogy maradjanak a jövőben is.

4. A nyilatkozat aláírói meggyőződéssel támogatják államaik euroatlanti integrációját, bízva abban, hogy kormányaik képviselik annak szellemiségét. Ezért is érdekük, hogy Magyarország Európai Unióhoz való csatlakozásának és NATO-tagságának előnyei kiterjedjenek a Magyarországgal szomszédos országokra is. Meggyőződésük, hogy Magyarország és a számbeli kisebbségben élő magyar közösségek közötti intézményes párbeszéd hozzájárul a térség stabilitásához és gazdasági fejlődéshez. A számbeli kisebbségben élő magyar közösségek jogainak sérelme ugyanis az identitásvállalás szabadságának csorbulásához, beolvastáshoz és elvándorláshoz vezethet, politikai-szociális feszültségeket okozva, amelyek gátolhatják a térség országainak euroatlanti integrációját, és új választóvonalakat hozhatnak létre. Egy ilyen helyzet kialakulása azonban ellentétes a térség állampolgárainak érdekeivel.

5. Jelen nyilatkozat aláírói megállapítják, hogy ezen törvény ugyan hozzájárul a Magyarországgal szomszédos államokban élő magyarság állapotának javításához, mindazonáltal továbbra is az egyes érintett országok felelősségének tartják a határon túli magyar közösségek helyzetének megnyugtató rendezését.

Budapest, 2001. június 27.

Romániai Magyar Demokrata Szövetség, Magyar Koalíció Pártja, Vajdasági Magyar Szövetség, Vajdasági Magyar Demokrata Párt, Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség, Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége, Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség

Forrás: www.htmh.hu/torveny.htm

8.

A határon túli magyar politikai vezetők nyilatkozata a Magyarországgal szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény hatályba lépése alkalmából

A határon túli magyar szervezetek nevében elégedettségünknek adunk hangot, hogy a szomszédos államokban élő magyarokról szóló, a Magyar Országgyűlésben 92%-os elsőprő többséggel – tehát össznemzeti konszenzussal – elfogadott 2001. évi LXII. sz. törvény 2002. január 1-jétől elképzeléseinknek megfelelően hatályba lépett. Meg vagyunk győződve arról, hogy a törvény jelentősen hozzá fog járulni a Magyarországgal szomszédos államokban élő magyarok nemzeti önazonosságának megőrzéséhez, szülőföldjükön való megmaradásukhoz, boldogulásukhoz és gyarapodásukhoz, az asszimilációs folyamatok lefékezéséhez.

Megerősítjük a MÁÉRT 2001. október 26-án kiadott nyilatkozatát, mely szerint a törvény a kisebbségben élő magyar közösségek nyelvi és kulturális identitásának megőrzéséhez és erősítéséhez történő hozzájárulása révén előmozdítja térségünk biztonságát és stabilitását. Külön üdvözljük a magyar és a román kormány között létrejött Egyetértési Nyilatkozatot, amely reményeink szerint előmozdítja a két ország között kívánatos együttműködést. A nyilatkozat a kedvezménytörvény zökkenőmentes alkalmazásával biztosítja valamennyi hazai politikai és gazdasági érdek, illetve a romániai és általában a szomszédos államokban élő magyarság érdekeinek együttes és egymást erősítő érvényesülését, a nemzetpolitikai és jószomszédi céloknak, az európai követelményeknek megfelelő egyidejű megvalósítását. Véleményünk szerint a magyar munkaerőpiac stabilitásának veszélyeztetését egyrészt az eddigi tények sem támasztják alá, másrészt a külföldi munkavállalást szabályozó magyar rendeletek a jövőben sem teszik azt lehetővé.

A nyilatkozat aláírása megerősít bennünket abbéli, a Velencei Bizottság jelentése által is alátámasztott meggyőződésünkben, hogy az anyaország legitim módon támogathatja határon túli nemzeti kisebbségeit, a törvény az európai értékekre építve összhangban áll az Európai Unió elvárásaival, valamint a nemzetközi jog alapelveivel. Reméljük, hogy ezen európai értékek és nemzetközi jogi alapelvek mentén sikerül Szlovákiával is megtalálni az összhangot.

Fentiekkel együtt alapvető fontosságot tulajdonítunk annak, hogy a magyar kisebbségek állampolgárság szerinti állama alkotmányos kötelezettségeinek megfelelően maradéktalanul biztosítsa a vonatkozó nemzetközi normák és az adott kisebbségi közösségek szükségletei szerint ezen közösségek valós jog- és esélyegyenlőségét.

A törvény akadálymentes hatálybaléptét és a magyar–román megegyezést sikerként értékeljük. Véleményünk szerint a továbbiakban is ez a politikai gyakorlat vezethet el az anyaország, a határon túl élő magyarok és a szomszédos államok kiegyensúlyozott viszonyához. Úgy gondoljuk, hogy a törvény végrehajtása olyan pozitív gyakorlatot fog meghonosítani térségünkben, amely hatékonyan szolgálhatja a nemzeti kisebbségek problémáinak általános rendezését. A határon túl élő magyarok számára a törvény szellemisége, az igényelt és megkapott magyar igazolvány erősíti a nemzeti összetartozás tudatát, és bizonyítja, hogy Magyarország igyekszik enyhíteni gondjainkat a rendelkezésére álló eszközökkel. A szomszédos nemzetek pedig meggyőződhetnek arról, hogy a magyar kisebbségnek Magyarország által a nemzetközi jog normáival és elveivel összhangban nyújtott támogatás senkit sem diszkriminál, ellenkezőleg, pótlólagos eszközökkel is hozzájárul a nemzeti identitás ápolása terén szükséges tényleges esélyegyenlőség létrehozásához. Az ily módon nemzeti identitásukban megerősödő nemzeti közösségek elégedett és hasznos polgáraivá válhatnak állampolgárság szerinti államaiknak.

Budapest, 2002. január 9.

Markó Béla

Romániai Magyar Demokrata Szövetség

Kovács Miklós

Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség

Ágoston András

Vajdasági Magyar Demokrata Párt

Tomka György

Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség

Duka Zólyomi Árpád

Duray Miklós

Magyar Koalíció Pártja

Kasza József

Vajdasági Magyar Szövetség

Pasza Árpád

Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége

Forrás: www.htmh.hu/torveny.htm